

โรงสีข้าวพระราชทาน (สหกรณ์บริการถาวรพัฒนา จำกัด)

ความเป็นมาของโครงการ

พื้นที่โครงการเมืองสหกรณ์ ที่กิ่งอำเภอช้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสภาพดิน และน้ำอุดมสมบูรณ์ เหมาะสำหรับการทำนามาก ทั้งยังมีคลองส่งน้ำสายหลักจากเขื่อน ลำปาว ตัดผ่านส่วนกลางพื้นที่สมาชิกสหกรณ์และชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงทำนาเป็นอาชีพหลักต่อเนื่องกันมานานหลายชั่วอายุคนในแต่ละปีมีข้าวเปลือกกิน และต้องนำข้าวเปลือกออกขายเป็นจำนวนมาก พระราชพิพัฒนาทรพิจารณาเห็นว่าหากชาวนาได้ขายข้าวสารแทนการขายข้าวเปลือก ก็จะทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน พระราชพิพัฒนาทรได้ถวายพระพรขอพระราชทานโรงสีข้าว ให้แก่สหกรณ์บริการถาวรพัฒนา จำกัด นับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน ๖,๘๒๐,๐๐๐ บาท (หกล้านแปดแสนสองหมื่นบาทถ้วน) ให้สร้างโรงสีข้าวพระราชทาน ขนาด ๔๐ ตัน ต่อวัน บนพื้นที่ ๒๒ ไร่ ณ บ้านโนนศิลาเลิง กิ่งอำเภอช้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยจิตศรัทธาที่มีต่อ พระราชพิพัฒนาทร บริษัทไรซ์เอ็นจิเนียริง ซัพพลาย จำกัด ซึ่งเป็นผู้ออกแบบและรับเหมาก่อสร้างโรงสีข้าวพระราชทานได้ถวายเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติมเป็นมูลค่า ๔,๓๗๐,๐๐๐ บาท (สี่ล้านสามแสนเจ็ดหมื่นบาท) เพื่อขยายกำลังผลิตจาก ๔๐ ตัน เป็น ๖๐ ตัน ต่อวัน เมื่อการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดโรงสีข้าวพระราชทาน เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑

โรงสีข้าวพระราชทาน ได้เริ่มดำเนินการรวบรวมข้าวซื้อข้าวเปลือก และสีข้าวออกจำหน่ายตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เป็นต้นมาภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์บริการถาวรพัฒนา จำกัด โดยมีคณะกรรมการบริหารโรงสีข้าวพระราชทาน ซึ่งมี คุณสมชาติ รอบกิจ เป็นประธานกรรมการบริหาร (ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๓) ได้กำกับดูแลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

ลักษณะของโครงการ

มุ่งเน้นและหวังผลที่จะทำให้โรงสี ข้าวพระราชทานเป็น “โรงสีแห่งความสุขร่วมกัน” ตามพระราชดำริส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ ความตอนหนึ่งว่า “แต่ถ้าพูดถึงข้าวที่โรงสีนี้ใช้ ไปซื้อจากเกษตรกรโดยตรง โดยให้ราคาที่เหมาะสม เกษตรกรก็มีความสุขเพราะขายข้าวได้ราคาที่เหมาะสม และผู้บริโภคก็ซื้อในราคาที่ถูกลงเพราะไม่ต้องมีการขนส่งมากเกินไป ไม่ต้องมีคนกลางมากเกินไป ตกลงผู้ผลิต ผู้บริโภคก็มีความสุข”

การพัฒนาโรงสีข้าวพระราชทาน การออกแบบก่อสร้างโรงสีข้าวพระราชทานเน้นหนักทั้งประสิทธิภาพของการสีข้าว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ตลอดระยะเวลา ๒๑ ปีที่ผ่านมาเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าโรงสีข้าวพระราชทาน มิได้ก่อให้เกิดมลภาวะใด ๆ ไม่ว่าด้านกลิ่นเสียงหรือฝุ่นละออง นับว่าได้เป็นโรงสีข้าวขนาดเล็กที่ทันสมัยโรงสีหนึ่งของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์และโรงเรียนจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มแรกในปี ๒๕๔๑ โรงสีข้าวพระราชทานได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. เพื่อสร้างฉางเก็บข้าวเปลือกขนาด ๕๐๐ ตัน จำนวน ๒ ฉาง และในปี ๒๕๔๔ ได้รับการสนับสนุนเงินยืมจากกรมการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อสร้างไซโลเก็บข้าวเปลือกขนาด ๒๕๐ ตัน จำนวน ๔ ถึง ปี ๒๕๔๗ โรงสีข้าวพระราชทาน ได้ติดตั้งเครื่องคัดแยกเมล็ดข้าว (Rice Color Sorter) ที่สามารถคัดแยกสิ่งเจือปนและเมล็ดข้าวอื่น ๆ ที่มีสีแตกต่างจากเมล็ดข้าวสาร (ข้าวขาว) เช่น ข้าวเหนียว ข้าวเมล็ดเหลือง ข้าวเมล็ดดำ และข้าวท้องไข เป็นต้น ทำให้ได้ข้าวสารชั้นหนึ่งที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ เครื่องคัดแยกเมล็ดข้าวประกอบด้วย

กล้อง CCD (Charge Coupled Device) ติดตั้งเพื่อตรวจจับสิ่งเจือปนและข้าวที่มีสีแตกต่างจากเมล็ดข้าวสาร เมื่อกล้องตรวจพบก็จะส่งสัญญาณสั่งให้ปืนลมยิงสิ่งเจือปนหรือเมล็ดข้าวที่มีสีออกไปด้วยความเร็วสูงมาก การทำงานของเครื่องคัดแยกเมล็ดข้าวควบคุมโดยระบบไมโครโปรเซสเซอร์ ซึ่งแสดงผลและการสั่งการด้วยระบบสัมผัสหน้าจอ (Touching Screen) เครื่องคัดแยกเมล็ดข้าวดังกล่าว ติดตั้งโดยบริษัท ไรซ์ เอ็น จีเนียร์ริ่ง ฯ และใช้งานได้ ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๔๗ โดยได้รับการสนับสนุนเงินยืมจากมูลนิธิศาลาพระราชศรัทธา

การแปรรูปและการจำหน่ายข้าวสาร โรงสีข้าวพระราชทานแปรรูปข้าวเปลือกหอมมะลิที่รวบรวมรับซื้อไว้แต่ละปีเป็นข้าวกล้องประมาณร้อยละ ๗๐ ข้าวเปลือกส่วนที่เหลือถูกแปรรูปเป็นข้าวสารชนิดขาว แต่เดิมคนไทยนิยมรับประทานข้าวกล้องก้นน้อยมาก เพื่อสนองพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการส่งเสริมให้คนไทยกินข้าวกล้อง โรงสีข้าวพระราชทานได้ร่วมมือกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ห้างสรรพสินค้าโลตัส ท็อป และบิ๊กซี จัดทำโครงการรณรงค์ให้คนไทยกินข้าวกล้อง (ข้าวกล้อง เบอร์ ๕)

สหกรณ์บริการถาวรพัฒนา จำกัด ดำเนินการจำหน่ายข้าวสารทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง ลูกค้าขายส่งที่สำคัญได้แก่ ห้างสรรพสินค้าโลตัส ท็อป และบิ๊กซี บริษัทโรงสีเอกไรซ์ จำกัด บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด สหกรณ์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นต้น ส่วนการขายปลีกของสหกรณ์บริการถาวรพัฒนา จำกัด โดยแรกเริ่มได้เปิดร้านค้าที่บริเวณสวนป่าศาลาพระราชศรัทธา เพื่อจำหน่ายข้าวสารและสินค้าอื่น ๆ และ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ได้ย้ายร้านค้าไปตั้งที่วัดป่าศรีถาวรนิมิต จ.นครนายก ส่วนสำนักงานใหญ่ย้ายไปที่ตั้งวัดจันทร์แก้วเพ็ชรถาวรวนาราม จ.สมุทรปราการ

จำนวนสมาชิกทั้งหมด

การดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๑ สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน ๕๗๒ มีทุนเรือนหุ้น ๑,๗๐๒,๖๐๐ บาท

จำนวนคณะกรรมการ/ฝ่ายจัดการ

สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน ๑๕ คน มีเจ้าหน้าที่สำนักงาน จำนวน ๓ คน

ชนิดผลผลิตหลัก/ผลผลิตรอง

๑. ข้าวหอมมะลิ ๑๐๐ %

๒. ข้าวกล้องหอมมะลิ (ข้าวกล้องเบอร์ ๕)

ข้าวหอมมะลิที่นำมาสีเป็นข้าวหอมมะลิแท้จากเกษตรกรและสมาชิกในโครงการเมืองสหกรณ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผ่านกระบวนการสีด้วยเครื่องจักรที่ทันสมัยได้มาตรฐาน GMP,HACCP ข้าวสารจากโรงสีข้าวพระราชทาน ได้รับรางวัลคุณภาพสม่าเสมอจากกระทรวงพาณิชย์ต่อเนื่องหลายปี

ปริมาณผลผลิต

ผลการรวบรวมข้าวเปลือกปี ๒๕๖๑

๑. หอมมะลิ	๑,๔๖๕.๐๐ ตัน	มูลค่า	๒๔,๕๑๗,๕๗๑.๖๐ บาท
๒. ไรซ์เบอร์รี่	๑๖.๔๐ ตัน	มูลค่า	๒๙๕,๑๑๐.๐๐ บาท
๓. ข้าวสารไรซ์เบอร์รี่	๙๐.๐๐ ตัน	มูลค่า	๓,๕๑๕,๓๙๐.๐๐ บาท
๔. ข้าวสารเหนียว กข๖	๑.๕๗ ตัน	มูลค่า	๓๒,๕๐๐.๐๐ บาท
๕. ข้าวดีดีไรซ์เบอร์รี่	๖.๕๐ ตัน	มูลค่า	๕๑,๙๖๐.๐๐ บาท
รวม	๑,๕๗๙.๔๗ ตัน	มูลค่า	๒๘,๔๑๒,๕๓๑.๖๐ บาท

แหล่งจำหน่าย

๑. บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด (TOPS)

๒. บริษัทเอกชัย ดิสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด (Lotus)

๓. บริษัทบีทีซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

รวมยอดขายข้าวกล้องหอมมะลิและข้าวไรซ์เบอร์รี่ เป็นเงิน ๑๙,๙๓๒,๕๗๓.๐๓ บาท

๔. ส่งขายในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ๑๐,๒๔๕,๔๔๒.๕๖ บาท

สรุปยอดขายข้าวสารและผลิตผลพลอยได้ ปี ๒๕๖๑

๑. ข้าวสาร ๗๗๙.๙๒ ตัน มูลค่า ๒๗,๘๕๐,๑๖๒.๕๙ บาท

๒. ข้าวหักและปลายข้าว ๑๔๗.๓๑ ตัน มูลค่า ๑,๘๒๖,๓๖๘.๐๐ บาท

๓. รำ ๔๒.๕๕ ตัน มูลค่า ๒๘๘,๒๑๘.๐๐ บาท

๔. ผลผลิตพลอยได้ ๒๐๗.๕๐ ตัน มูลค่า ๒๑๓,๒๖๗.๐๐ บาท

รวม ๑,๑๗๗.๒๘ ตัน มูลค่า ๓๐,๑๗๘,๐๑๕.๕๙ บาท

ธุรกิจของสหกรณ์

สหกรณ์ประกอบธุรกิจ ๓ ประเภท ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑ ได้แก่

๑. ธุรกิจการจำหน่ายน้ำดื่ม มูลค่า ๕๕๖,๐๙๔.๒๗ บาท

๒. ธุรกิจการขายสินค้าแปรรูปทั่วไป มูลค่า ๑,๑๑๒,๑๖๔.๐๗ บาท

๓. ธุรกิจจำหน่ายน้ำมัน มูลค่า ๔,๔๕๘,๓๒๒.๙๗ บาท
